

**Presidential Communications Operations Office
Presidential News Desk**

**SPEECH OF PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE DURING HIS ATTENDANCE TO
THE PARTIDO DEMOKRATIKO PILIPINO LAKAS NG BAYAN (PDP-LABAN) CAINTA
CAMPAIGN RALLY**

[Delivered at the Cainta Municipal Grounds, Bonifacio Avenue in Barangay Sto. Domingo in
Cainta, Rizal | 03 May 2022]

Uuwi na ako bukas sa probinsiya ko. Okay, sorry. Kindly sit down.

Alam mo ang sadya ko dito dalawa. Pasensiya na ho kayo hindi ko makuha ‘yung accent ng Tagalog kasi kaming taga-Davao mix kami. We talk in Visayan, we talk in Tagalog. In a conversation, we exchange words na Tagalog pati Bisaya halo na lahat. Kaya kami lumaki hindi masyadong marunong mag-Tagalog at hindi masyado marunong mag-Bisaya, ‘yung malalim na Bisaya. So para kaming mutant na mga taga-labas ng Mindanao noong unang panahon nagpunta doon sa Mindanao para — my parents seeking the greener pastures in life.

Nandito ako sabi ko dalawang sadya ko: to honor my commitment to Kit to come again and talk to you *[applause]*; second is Kit, kunin ko na lang din ‘yung panahon na magpasalamat ako sa taga-Cainta for making me President of the Republic of the Philippines. *[cheers]*

Matatapos na ho ako, kung anuman nakita ninyo ngayon na natapos ko infrastructure and all, eskuwelahan, ospital, that was the promise that I made. Alam mo itong si Kit noon pa ‘to. The earliest na mga tao na nagpakita ng suporta sa akin at naniwala sa sinasabi ko. *[applause]*

Alam mo kung may mga Bisaya dito ganito ‘yan, sa aming mga Bisaya mabigat masyado ‘yang utang na loob. *[applause]* May kasabihan kami utang na loob means ‘yung utang na loob dili hikalimtan. Meaning, hindi namin — I will not forget what you gave me in the past.

So dapat lang magpunta ako dito — hindi naman tatakbo si Kit, ‘yung misis naman niya — so I’m here to campaign kay para sa Vice Mayor si [Ellen]. Iyon ang dalawa. Salamat sa inyo, salamat, at wala na. *[laughter]*

Alam mo may — ito ‘yung ano ko, ito ‘yung guide ko, ito ‘yung speech ko, tatatlong pages. Eh nakakahiya naman na pagkatapos magpasalamat, tatalikuran ko kayo kaagad. *[cheers]* So unahin ko na lang kasi ito hindi ko naman talaga ito akin. Actually ginawa lang ito ng mga babae diyan. Kung hindi ko basahin baka magtampo. Iyong ano ko, sila ‘yung mga babae.

So una, ilabas ko na lang ‘yung ano ‘yung sentimiyento ko sa pagkatao ko. Marami kasing — plenty of stories woven around my person so kailangan ilabas ko. Alam mo kung bakit matindi ako sa droga is because drugs dito ang of use, general use dito shabu.

You know shabu destroys the mind of a person. Mayroon dito nangyari noon na umabot sa Davao ang solusyon. Maya ko na sabihin ‘pag pababa na ako. Eh baka mag — tapunan ako

ng ano dito. Ang masakit sa akin kasi itong mga shabu mga drug lords, yumayaman nang yumayaman marami kung saan-saan ang mga bahay nila pati kasali na ang mayor.

Sa Mindanao, mayroon doon pero patay na rin. P***** i** ninyo. [*cheers*] Sinabi ko na masisira ang bayan ko. Ako po'y prosecutor noon sa korte. People of the Philippines versus kung sino 'yung akusado Eduardo Cañete, whatever. Ang abogado ng People of the Philippines kami 'yung mga fiscal. At marami akong kaso noon because of lack of resources, corruption in the police, pati lahat na bayaran, matagal ng panahon.

Gusto kong makulong — gusto ko ngang patayin kaagad eh. Gusto kong makulong lahat but you know itong droga ang corruption mabili mo ang mga pulis, mabili mo ang judge, mabili mo ang fiscal, purnada ang kaso mo. Eh may isang kaso talaga na gusto kong magwala dahil 'yung binigay ng chemist ng pulis noon sa forensics ang — 'yung SOCO ngayon — ang binigay sa akin na ebidensiya kuno nung... Eh kaya pala ang tapang nung defense counsel alam niya na tawas 'yung hawak-hawak ko, naipalitan. Lyon ang ano nu'n eh o mababayaran ang judge.

At isa pa may panakot itong mga... Kaya binaligtad ko ang laro eh. Kung ikaw ang pulis, imbestigador, nagtatrabaho ka naman, ang gagawin ng mga p***** i** [*cheers*]... Eh dapat naman talaga tawagin mo 'yung mga 'yun ganoon-ganoon. Alam mo mabait na pulis 'yung — the wife is a teacher, then you'd receive a message or an envelope coming from the idiots itong mga durugista litrato ng asawa mo palabas ng eskuwelahan. Iyong ibang pulis naman kung hindi maestra, 'yung ordinaryo lang mamalengke kasama 'yung mga anak pinipicturan tapos ipadala doon sa asawa or magtawag sa telepono iyong hand — ano pa 'yun? Ano ba 'yung y*** na 'yun? Handheld, iyong itim na magkiring-kiring. Tawagan, takutin.

So wala talaga ang gobyerno, hindi makagalaw. Ngayon kung nakikinig itong human rights, ewan ko kung ano pasok sa utak ninyo. Alam mo kasi masisira talaga. Gusto mo isang pamilya — ? Kayo alam ninyo 'yan dito sa Cainta, mayroon kayo. Kaya ko nga pinatay 'yung dalawa... Lagyan mo lang ng isang adik sa pamilya, that family becomes dysfunctional. Wala na, talagang sira ang buhay. Okay lang 'yun sa mga mayaman at kung may maibigay 'yung mga magulang, sige na lang nandiyan na rin. But in due time, science says that in two or one year and a half, constant use of shabu shrinks the brain kaya maraming g***.

Noong na-Presidente ako, nagdala ako ng sarili kong chief of police, si Bato. At sabi ko kay Bato, "*Buksan mo 'yang records ng PNP.*" Gusto kong makita kung sino 'yung mga tao na suspect o talagang tinuturo sa intelligence. Hindi naman nababasa ng lahat 'yan. At pagdating ko, ginawa nga ni Bato at inilista niya 'yung mga tao at alin doon six police generals dito sa Manila area naglalaro ng shabu. Kaya sabi ko, "*Umalis kayo dito o kung gusto ninyo, patayin ninyo ako kasi 'pag hindi, talagang magpatayan tayo.*" P***** i** hindi talaga. [*cheers*] So iyon 'yan.

But when I traveled back again, naging prosecutor ako noong nakita ko na tagilid ang Davao, eh doon kami lumaki eh. Wala namang original na taga-Mindanao na Bisaya, walang original na Mindanao na Tagalog, walang original na Ilocano na Mindanao. Ipinanganak kami ng aming mga magulang noong unang panahon. Ang nasa Mindanao puro Muslim 'yan. Ang tribo nila ang original talaga, Maranao, Maguindanao, Tausug. Iyan 'yan sila.

Bakit Muslim sila? Because ang missionaries ng Islam galing dito sa Middle East traveled all the way up dito sa Uzbekistan, mga Tan-Tan na — then Pakistan, then down to Malaysia — kaya Muslim ang Malaysia — then to Borneo, then dito sa Philippines. They were ahead by

almost 80 years. Kaya pag-landing ni Magellan, ang Mindanao Islam na. Iyan ang totoo diyan.

Ngayon, kami dayo, 1959. I have a vague memory of our arrival in Mindanao. Pero dala-dala kasi bakit nagpuntahan itong mga Tagalog, Ilocano because ang Mindanao maluwang. It's a huge island at wala pa masyadong tao. Hanggang ngayon, minority lang talaga ang Muslim. Pero 'yung Kristiyanos na bumaba doon libo-libo. That is why Mindanao is a Cebuano-, Bisaya-speaking island.

Noong pagpunta ng mga magulang namin — makinig lang kayong mabuti para maintindihan ninyo ako tatala na ako — dala-dala ng aming mga tatay 'yung dream na magpunta sila sa isang lugar kami 1949. You can just imagine, Davao City is a young city. 1949, we had to hack ourselves there pati lupa. Tapos 'yan ang nagdadala sa aking utak na noong na-mayor ako, sundin ko 'yung ano 'yung hangarin ng tatay ko na dinala niya kami.

My father became governor for 12 years. After 20 years, ako pa ang na – sumunod sa kanya, then Inday because noong magga-graduate ako kagaya ni Kit, siya ang binuuld (build) up ko. Iyan ang – bata na 'yan ayaw talaga niyan, ayaw noon. Ngayon talaga tumatalon na doon sa mga stage para – gustong-gusto na. Iyan tapos 'yung mga anak ko nagkakaroon ng opportunity.

Pero ang dala-dala ko — balik ako sa isip ko noong nanalo ako — sinabi ko sa lahat, *“Huwag ninyong sirain ang siyudad ko. Huwag ninyong bigyan ang mga anak namin ng droga. Sisirain mo nang sisirain 'yung tao eventually sa karaming durugista, you will destroy the city.”*

Noong na-Presidente ako, nakita ko almost 1 million nag-surrender. Iyong 1 million na 'yan dito lang sa inyo sa Maynila or Greater Manila Area. Hindi kasali ang Cebu, Davao, Bacolod, Iloilo. Matindi rin ang droga doon. Kaya sabi ko noong na-Presidente ako ganoon rin, do not destroy my country and do not destroy 'yung mga anak namin kay 'yan lang ang pag-asa namin.

Mabuti kayong mga anak ng mayaman, mga milyonaryo, nakakapagbili kayo. Eh itong mga pobre naging — maging g*** talaga. At kung wala nang makuha, magnakaw, papasok ng bahay, magnakaw doon at i-rape at patayin 'yung mga tao sa bahay ninyo. Iyon ang hindi ko matanggap. Na-Presidente ako ganoon rin, do not destroy my country. Wala akong pakialam kung pulis ka o general ka basta huwag mo kasi papatayin ko talaga kita.

Ang human rights — ang human rights ang the — ang pinapakita lang... *[Tanggapin mo nga itong I****] [laughter]* Ang human rights ginaganoon lang nila oh – *[points to a piece of paper]* – *“Ito 'yung namatay, ito 'yung pinatay ni Duterte.”* Hindi nila baliktarin ang pinatay at ang ginawa. Kita ninyo? Wala. *[applause]*

Ngayon ito ang masakit sa akin, 'yung mga mayaman bahala kayo diyan sa buhay ninyo. Itong mga anak ko 'pag ma... Tanungin ko kayo pagtanda ninyo, sinong magsubo ng lugaw sa bunganga mo?

'Pag namatay kayo ngayon sa katandaan ninyo, 'yung mga retired na o 'yung namatay sa aksidente, sino ang lilibing? Sinong gumastos? Iyon ang ano ng laro ng buhay ng isang Pilipino dito. 'Pag matanda ka na, kaya namin pinapaaral kayo, kaya namin – you know, we

love you so much that lahat ng ano ibibigay namin para lang makapag-aral at, you know, at some time in the future it would be an another story for the family. Iyon.

Ang pinakamasakit para talaga sa akin itong pamilya na nasira na sa — dysfunctional na. Sige na away, 'yung kung tatay tinatamaan 'yung suweldo niya kinakaltasan para lang sa shabu. I think it's 300 or 250 isang ano ngayon. Eh wala na. Ang pamilya dahan-dahan na nadidistansiya na.

Ngayon, 'yung mga mahirap talaga, anong gawin? Kasi nag asa — away talaga, dysfunctional na ang pamilya, away. Bugbugin 'yung asawa, maglasing, wala ng suweldo na ineentrego. Ang mga bata wala ng kain, wala ng pamasaha sa eskuwela.

Ngayon, anong gawin ng isang pobrang babae? Mag-apply doon sa Middle East, magtrabaho doon. At pagdating doon, mabalitaan mo na lang na ni-rape, nag-suicide.

Ito namang nakalusot, 'yung nagtiis, those who endured the losing the dignity ng pagkatao nila, ni — sinusu — hindi nila — kinakain na lang nila 'yung hirap. But ako, when I was a congressman, nagpunta ako sa Middle East kasi may taga-Davao na nasaksak niya 'yung anak ng amo niya. Eh baka daw maputulan ng ulo, pumunta ako nakipag-usap ako kay King Fahd. Hindi na ngayon, iba na ngayon mga anak na 'to. Iyong King noon medyo dementia na, medyo hindi na masyadong nakakaintindi pero suwerte ako kasi 'yung panahon na iyon lucid interval siguro nakuha niya, pumayag siya. Pero sabi niya magpunta doon — magpunta ka sa counterpart mo, kausapin mo 'yung problema about itong workers na Pilipino.

So kanya-kanya kaming — kasama ko puro Muslim na mga lawmakers, Lanao, Sulu, isinama ko sila para kung may pag-usapan about religion. Pero nag-usap na kami noong counterpart ko, sabi niya, committee of law and order — law and order committee ako — sabi niya, alam mo I understand you, I understand your anger and I do not blame you but please tell your countrymen lalo na 'yung mga babae na 'pag pumunta sila dito lalo na doon sa medyo malayong bu — akala kasi ninyo pagpunta ninyo doon nandiyan kayo sa Riyadh, 'yung metropolis, 'yung minsan ang mapili na trabaho basta mayroon lang nasa bukid. Mga 200 miles para ma — parang mga tent-tent lang 'yan sa... You know, sabi niya, they must know that in the Arab practice, not really the culture, if you are paid, bayaran ka sa trabaho mo or if you are a slave na binili doon sa slave markets ng Africa, 'pag nagtrabaho ka sa mga taong 'yan, rape is part of the territory.

Kaya kita mo ang mga Pilipina, wala kang nakita na Pilipina dumaan sa pinto sa baba para magpakamatay diyan sa daan. Always makita mo magtakbo 'yan tapos talon. Sarado eh, preso 'yan siya. Iyong pinto doon naka-lock 'yan. Kaya karamihan ng makita mo ang Pilipina mamatay, tumalon. Hindi na siguro matiis, 'yung human body can... Kasi maglinis siya sa bahay sa amo niya, tapos pagkatapos maglinis siya sa bahay ng anak ng amo niya, tapos mag... Kaya ang lahat nang pumapasok nababasa ninyo, three hours of sleep lang. Tapos ang pagkain, iba man 'yang ating pagkain. Iba 'yung kanila, masuwerte na lang sila kung binibigyan sila ng pang-ulam nila. They had to endure.

Iyong mga babae diyan, three to four years sinikmura lahat. Padala nang padala ng pera dito sa Pilipinas para lang makapag-aral ang mga anak at same dream for all of us parents that someday they would medyo angat sila sa edukasyon nila. But what happens? Itong droga.

Itong mga p***** j**** 'to, alam nila kung sino 'yung pinapadalhan ng pera. Diyan sa umiikot lang 'yan diyan sa lugar. At kung alam nila na itong bata na ito ang nanay nagtatrabaho, nagpapadala ng pera para sa eskuwela, iyon ang didikitan nila. Tapos 'yung dinikitan nila maghanap na naman ng ibang drug addict na maging drug addict libre una 'yan pero third, fourth, ika-fifth, wala na, may bayad ka na. Pero pasok ka na, lulong ka na sa droga. Iyan ang style diyan.

Ngayon pag-uwi nitong mga nanay nito, huwag na nating pag- usapan kung ano pa what they under — the horror that they had to endure or underwent. Huwag na natin pag-usapan 'yan. Saan ang pawis at dugo na binigay niya para sa anak niya? Kasi pagdating niya, ang anak niya, three years, four years sige siya padala, drug addict na. Sinira na ng droga 'yang p***** j**** shabu na 'yan. *[applause]*

Kaya kayo sinabi ko, huwag mong sirain ang bayan ko. Ito lang ang bayan ko eh. Hindi naman ako Amerikano. Maski baliktarin ko 'yung mukha ko, o Espanyol. Ito lang ang Pilipinas tapos sisirain mo. Hindi ako papayag nang ganoon. Iyong iba ayaw magsabi "p***** i** mo patayin kita." Ako sinasabi ko sa inyo.

Pumasok kayo sa droga at magkahulihan tayo, patay kayo. Marami naman — maluwang naman siguro ang cemetery ninyo dito. Ano bang problema natin? Sige, maski hindi na ako Presidente, ang kapital niyan silencer lang naman. Eh ganyan mo, ppkkk, ganoon lang ang tunog. *[pops tongue]* Iyan lang ang tunog ng may silencer. *[pops tongue] [cheers]*

Sinong gustong --- anong tawag nito, naubusan ako ng Tagalog. Who wants to try ng baril na may silencer? *[laughter]* Na hindi mo nga alam pumutok eh. Basta alam mo lang natumba ka na, ayun na. Kasi kung hindi ko kayo ganunin, hindi ninyo hintuan ang Pilipino. Talagang i-SS ninyo hanggang mabuang. Iyan ang — iyan ang totohanan diyan.

Ako o 'yung iba ayaw, eh ako talagang sinasabi ko. Ngayon, may kaso daw ako sa International Court of Justice, kulungin ako. Human rights, eh si Putin binobomba 'yung... Ako, anong kasalanan ko? Pinapatay ko kriminal. Si Putin, babae, lalaki, bata, 'yun pulpog, flattened. Inaakusa rin ng human rights. So baka isa kaming selda lang pagdating ng panahon. Okay lang. Okay lang basta gusto ko 'yung gumawa...

Alam mo ito totoo, ano man makuha ko? Kindly tell me. May pera akong makuha diyan sa mga p***** j**** 'yan? Anong makuha ko? Satisfaction? Why? Do you think it's really easy to kill a human being? Ganoon kadali? Pero anong nakuha ko? Bababa na ako, anong mabaon ko? Galit. Iyong gustong gumanti. O sige hintayin ko kayo. Wala akong makuha. Ginawa ko lahat 'yan para sa Bayan ng Cainta. *[cheers and applause]*

Kayo dito may nangyari, naalaala ninyo? Magkapatid, inakyat sa kuwarto, kinatay, ni-rape. Naalaala pa ninyo? *[Crowd: Yes!]* Mabuti magkaintindihan tayo kasi 'yung dalawang — anong tawag nu'n salarin? Tama ba 'yan? Nagkamali, pumunta sa Davao. Alam mo ang sabi niya, tinanong ko siya eh, "P***** i** ka, bakit mo ginawa?" Sabi niya kasi yumabang daw 'yung ano nagkaroon ng pera galing abroad ata. Sabi ko, "Bakit ka magalit? Bakit kontrolin mo 'yung tao na may pera? Bakit?" Sabi ko, hindi ako...

Papunta silang pantalan para magsakay ng barko — ah hindi eroplano kasi madali. Papunta dito sa pulis ninyo. Pero sa... Namatay doon sa Davao papunta silang airport. Iyon, iyon ang karugtong ng istorya kung bakit ako nakikipag-usap sa inyo ngayon. Galit talaga ako sa droga. Huwag kayong pumasok diyan. Ngayon, nakikinig man 'yang human rights. Kung ayaw mo itong pangyayaring ito, drop, bitawan mo ang droga.

Kayong mga NPA, kung ayaw ninyong mamatay at kung mamatay kayo marami man ring dalal; kung ayaw ninyong ma-target ng military pati pulis, bitawan ninyo 'yang baril ninyo. At wala na tayong pag-usapan, then we can proceed with...

Doon sa Mindanao, malaki ang — malawak ang lupa. Alam mo may mga gustong pumasok doon mga canned fruits, pinya, galing 'yan doon eh; saging galing doon 'yan. Hindi 'yan sila makapasok kasi pag-umpisa pa lang sa road clearing lang, sinusunog na 'yung kasi hindi magbayad 'yung — at pinapatay kung ayaw talaga.

Iyon lang naman paggulo diyan. Kriminal? Kaya 'yung kayong mga carnappers pati kayong mga pulis na nandiyan. Kaya ang panahon ko dumating na eh. Pero kung ako pinag... Ang sabi ng Diyos, sige, gawain mo kung anong gusto mo. Ah ubos.

Ang problema baka kalahati nitong dito ngayon durugista. So ito na lang ang naiwan. Ito lahat. *[Crowd: inaudible]* Iyan ang maganda. Nagpapasalamat na — patayin na nagpapasalamat pa rin. *[laughter]* Nandoon nga banda ang kampo mo eh. *[loud scream from the crowd]* Hoy! *[loud scream]* Hoy, 'yung tilaok mo. *[laughter]* Ano ba ang tilaok sa Tagalog? Tilaok rin? Tilaok. So iyon ang... Gusto ko lang ilabas lahat. Alam mo? Pumunta man ako dito. During the presidential debates, you heard me. During the campaign, I was here. For those who attended at buhay pa after 5 years, nearing 6 years, narinig ba ninyo? Sabi — ang pangako ko kasi alam ko talaga hindi ko... Walang presidente...

Eh mayor ako 23 years sa Davao. Mag — paalis na lang ako, maging congressman na lang ako, babalik na naman ako pagka-mayor. Almost eight elections, wala naman akong talo sa awa ng Diyos hanggang Presidente. *[applause]*

Anong kapital ko? Ang kapital ko iyong prinsipyo ko na takutin mo ako, kulungin mo ako, wala 'yan. Mag-usap tayo niyan after. Sabi ko, ako na ang bahala sa sarili ko at least naibigay ko kung anong pinangako ko. Law and order kasi dito saksak doon, saksak dito. Nakaw dito, nakaw doon. Kidnap dito, kidnap doon. Ganoon rin sa Davao noong paakyat akong mayor. Ganoon. Sabi ko sa kanila law and order, drugs naka-focus. Then 'yung infrastructure kung ano lang ang perang nandiyan at 'yung kabuhayan.

I promised you free education, iyong tertiary. *[applause]* Nandiyan na. Dineliver ko na. I promised you healthcare. Nandiyan na 'yung healthcare. *[applause]* 'Pag wala kang pera sa ospital, may table diyan, hindi ka na mamamasahe kay sabi ko diyan na mismo. Maski sa Davao, diyan sa Davao nag-umpisa 'yan eh.

Kasi kung magpunta ka pa sa health office kung saan-saan sa barangay, p** — ang line... Kaya nga hindi makabayad p***** i** tapos paparusahan mo pa. Diyan na 'yung table sa ospital. May table diyan. Maglagay ka ng lamesa, oh ayan oh. Tapos i-check nila, pirmahan nila 'yung voucher. Kunin mo, iyon ang ibayad mo. Utang ng gobyerno 'yun. Nandiyan na 'yan. Dineliver ko na.

Infrastructure, kayo na lang ang... I leave it to you to judge whether... Iyon lang mga pinako ko — pangako ko rather. Pinako, iba 'yun. Sabi ko pasensiya na kayo sa Tagalog ko. Iyon.

Now, nasabi ko na. Iyon lang man ang dapat kong sagutin. Actually, those are the only issues that... Ginawa ko 'yan para sa taong-bayan, para sa Pilipino. *[applause]* Ngayon, saan na? Sa likod, ah doon...

Ito, galing sa impiyerno na 'to. *[laughter]* Ewan ko kung bakit bumalik sa lupa. Pero siguro may purpose ang Diyos na bumalik siya dito para tulungan ang kapwa tao. He may not really be popular. Iyong sa radyo, *[modulates voice]* "Mga kababayan, iyong..." Ang lalim ng boses, akala mo nasa kuweba ka ng impiyerno. *[laughter]* Pero mahusay. At least 'yung social issues, iyong issues na napaka — mapalagay siya sa mga — ang bayan natin, iyon ang inarticulate niya. And for that, malaki akong respeto sa kanya. Hindi naman 'yan nagpupunta kagaya ng iba humihingi ng ganoon. On his own, talagang kaya niya. Galing sa impiyerno at nabuhay na ngayon, si Rey Langit. *[applause]* Rey, matanong kita. Anong sitwasyon doon sa langit? *[laughter]*

Kasi hindi rin ako bilib eh. Ewan ko lang kausapin ko ba sa Diyos eh. Sabihin ko sa kanya, itong isang apostoles mo, iyong nagbabantay sa gate, bakit may manok 'yung buang na 'yan? *[laughter]* May sabong ba doon sa langit? Nandiyan sa tabi niya. Kaya sabi ko...

Sabagay karamihan dito sa atin, siguro kung talagang padaanin mo sa husto, mabuti't na lang may sampu dito na talagang mapunta sa langit. Lahat kayo dito sus, marami kayong kasalanan kung anong pinaggagawa ninyo sa buhay ninyo. Impiyerno kayo. Magkita-kita tayo doon. *[laughter]*

At huwag kayong matakot, sinasabi ko, kung mapunta tayo sa impiyerno, marami tayo *[laughter]* at maraming magagandang... Ay sus saan naman pala nakapunta 'yang magaganda? Akala mo magpunta 'yan sa langit? Iyong magaganda, nandoon sa impiyerno rin. *[laughter]*

Kaya ako, 'pag ako ang namatay, totoo, at magkasabay tayo sa tsk ganoon, mag-parade tayo, punta tayo doon sa trono ni satanas. Ang gawin ko sa harap ninyo, sampalin ko 'yang p***** i**** satanas na 'yan at putulin ko iyong ano niya. Iyong ikog — ah 'yung buntot niya. Gawain nating balbacua. *[laughter]* Sabayan natin ng inom doon. Wala 'yan. Huwag kayong matakot diyan kay satanas. Ano bang...? Tayo? Tatakutin ng satanas? Nako p***** i**. 'Di bale, malapit na tayo mag-take over. *[laughter]* Eh kung may eleksyon lang, panalo talaga tayo doon. *[cheers]*

Ang sunod... *[Binigyan ako ng kopya.]* Ang nasa una... Itong taong ito, hindi ninyo kilala talaga as in kilala. Pero matagal ko ng kilala ito. Alam mo, iyong pananalita niya Tagalog nga. Pero kagaya nito ni Rey Langit, bumubuga sila ng — pati iyong — pati iyong administrasyon ko. Tama man. Wala man ako diyan. You criticize me for my failures of what, official ano? Wala akong ano diyan. Totoo 'yan at nagsasabi ako tama kayo.

Ito 'yan sila nagki-criticize. Kaya mahirap magkuha ng tao na hindi ka bilib eh. You have to respect — 'yung bilib ka sa tao. You have to respect the man. Ito siya madalas. He's a Muslim convert, balik-Islam ito. At sa lahat ng pananalita niya puro tao, tao, tao, kapakanan ng tao, tao, tao. So sabi ko minsan, you know, tumakbo ka ng senador, manalo ka. Stick lang — 'wag na 'yang pagka-artista mo, 'yang prinsipyo mo na 'yan, 'yan ang idikdik mo sa tao na 'yan ang gusto mong gawin. Nakapagsalita na man siya, Robin Padilla. *[applause]*

May nag-oath rin, ah hindi, nagpataas ng kamay sa akin kagabi, nandoon man ito si Robin. Padilla rin. Lyon tisoy rin. Kung nandito pa, tawagin ko. Ibigay ko diyan sa iyang malalaki na nyenyenyeh! *[laughter]*

Ito, as anybody would tell you, magtanong ka lang, eh may ano ito siya eh, may — gusto lang talagang ayaw tumanda pero ang utak talagang bata mahusay talaga. Bilib ako. Ako abugado ako ha, hindi ako nagsisinungaling. It is not easy to admit when you are compared with somebody more learned than you, more good. Ito mautak talaga na abugado kaya ko kinuha Presidential Legal Adviser. It's pronounced "legal". Kasi marunong magsulat at magsalita. Medyo sa baba siya pero kung pagbigyan ninyo marami naman diyan sa Senado na walang kuwenta talaga. Isa diyan kung gusto ninyong palitan, Gordon. *[applause]*

Huwag kayong bumoto diyan, sabihin ko sa inyo. Iyan ang may kaso. 'Yung sa Subic naghiram sila ng pera sa gobyerno, 186 [million], ang pinasok niya sa opisina, 100 million 'yung 86 kinuha niya, binulsa niya. Noong tinawagan siya ng COA to explain, ang explanation hindi tinanggap. Disallowance. Disallowance — tayong taga-gobyerno is 'pag disallow, delikado ka na kasi bayaran mo. Kung hindi mo bayaran, kulong ka because COA says disallowance.

It is a more civil term. Pero pagdating mo sa Ombudsman, iyang disallowance is malversation. Iyang p***** i**** Gordon na 'yan *[applause]* parang penguin at saka magsalita hindi mo na kailangan 'yung ihi galing langit, tapatan mo lang 'yan si Gordon diyan maliligo ka na ng laway ng p***** i**. *[laughter]* Hindi, totoo 'yan maski tanungin ninyo 'yung mga sa opisina ninyo, iyong taga-gobyerno, 'yung mga auditor tanungin ninyo.

Umabot siya sa Supreme Court, talo siya. Sabi ng korte final and executory ibalik mo ang pera. Wala nang maibalik, ginastos ng buang. Kita mo kawalang-hiya 'yung panel ng mga sasakyan ng Red Cross nilagay niya 'yung mukha niya. Akala mo naman guwapo. *[laughter]*

Not my — kayong taga — sino dito ang taga-Davao? Ni minsan, ni minsan wala kayong nakita na sabi, "This is my project." Ni minsan wala kayong nakita na mukha ko. *[applause]* Pati kay Inday sinabi ko huwag 'yan kasi pangit. Ni minsan wala akong sinabi na, "This is a project of..." Hindi mo pera 'yan. Pera ng tao 'yan.

Iyang Red Cross para 'yan sa emergency, sa dugo, hindi 'yan ginagamit para iplastar mo 'yung mukha mo doon. Kung hindi ang Presidente ang nagkalkal niyan, walang mangyari. Iyan ang sinasabi ko bakit kailangan ninyo palitan. Mamili na lang kayo dito. Bakit ka magtiis sa — ? Ilang taon na 'yang Gordon na 'yan? Balita ko panahon pa ni Lapulapu nandiyan na 'yan eh. *[laughter]*

Patas na. Sobra na ang bayad ninyo sa... Plus suweldo, plus ang nakaw. Hindi niya binabayaran. Ngayon, naghingi-hingi siya ngayon ng accounting uli para i-review 'yung findings. Kita mo kung hindi ako ang Presidente nagsabi, "Hoy! P***** i** ka may utang ka, dinispalko mo, bayaran mo," hindi lalabas 'yan. Hindi lalabas 'yan kasi iyan ang gobyerno. Senador eh. Pero ginagamit 'yung pagka-senador, hindi mahuli-huli ang buang.

Ang sunod, si — ah ito. Alam mo bata pa ito, bagong graduate lang, number one sa Bar. Siya — kay office ni Estelito Mendoza, 'yun man ang aming ano, law office na kinuha, siya 'yung in-assign. Ang — administrative 'to hindi criminal, pero 'yung administrative na paano — hindi ako sumunod sa COA, ayaw kong sumunod sa COA. Ayaw ko.

Alam mo kung bakit? Noong una, bago akong mayor, gusto kong magbili ng mga computer. Gusto nila dito sa taga-Maynila p***** j** magpunta ako sa computer center doon ako maghingi ng permiso na magbili. Sila ang magbili para sa Davao City. Sabi ko hindi kasi 'yung pinili niyo, mahal; ito may mura.

Hindi talaga ako sumunod so nagbili ako ng mura, iyong pinakamura. Hindi 'yung pinili nila na... Kaya wala na 'yang opisina na 'yan. Kay kung naabutan 'yan sa akin... Iyon siguro ang una kong gawin, i-abolish ko 'yun. P*** kay corruption. Sila 'yung nagkakapera, sila ang may transaction para sa siyudad mo. Kaya ako hindi, hindi. Nagbili ako, file-an nila ako ng administrative. Dumating kami Supreme Court, ipinalo niya — ipinanalo niya ang kaso ko. Bright talaga. Ang ako nanghinayang.

If there is any person actually, huwag lang kayong maano mga — 'wag lang kayong ma — 'yung ibang kandidato — if there is any person... Tumakbo na ito ng presidente eh panahon ni Gloria. P***, bright talaga 'to, as in bright. Number one sa Bar, huwag ninyong kalimutan 'yan. At ako na ang nagsabi kliyente niya ako, ipinalo niya — ipinanalo niya 'yung kaso sa Supreme Court mismo. Kaya ako kung magkakaso wala akong kunin na iba kasi subok na. Matagal na sa practice, eh talagang mahusay. Wala na akong maidagdag diyan. Kung — manghinayang ako kung hindi ito makapasok. Talagang malaki ang panghinayang ko. Wala na kasi akong panahon magkampanya eh. Dito lang siya sa baba pero umaakyat. Ako na ang nagsasabi sa inyo walang — walang — 'yang mga partido ganoon.

lakyat ninyo ito sa Senado at alam ko hindi kayo magsisi. Mayaman na pag-practice pa lang sa law, mas lalong yumaman at number one sa Bar, Bar topnotcher, si Gibo Teodoro. [applause] Matanda — noong bata pa kami noon, medyo ako — pero 'yun ang — manghinayang talaga ako sa totoo lang.

Iyan ang — ako, wala, 75 lang. Lahat ng — galing kindergarten hanggang — 75. [Upo ka na muna?] [Mr. Teodoro: Mr. President?] [Maupo ka muna.] Iyan sila mga ano, ako, 75. Nanay ko maestra, galit na galit, "Bakit ka ganyan, Rodrigo? Ano ba talaga, wala na bang pag-asa? Hanggang 75 ka lang?" Sabi ko, "Ma, bigyan mo man ako ng 80 ngayon, anuhin ko man 'yang sobra? [laughter] 75 nandiyan naman ako."

Ikaw kasi laro dito, laro doon. Pagdating namin sa law school, dumating na ako ng law school, 75 rin hanggang... Sa law school naman marami namang... 'Yung isa nga naging justice — dalawang classmate ko naging justice sa Supreme Court.

Iyong isa diyan kasama ko, 'pag sa library kami magtinginan kami, "Oh, oh, oh ano ikaw?" Ah tindig na kaagad 'yan, bababa kami ng Mendiola — 'yung Mendiola bridge. Tapos may — ano ito — ano bang pangalan ng ano niyan? Legarda? Iyan, sa kanto na 'yan makita ninyo, puntahan ninyo, "chilled beer". Ah 'yun, doon kami malapit na...

Kaya pagkuha ng Bar, tamang-tama lang makapasa. Okay lang sabi ko. Hindi ko — hindi ko kailangan 'yung 90. Ngayon, kita mo 'yung Defense Secretary ko, si Lorenzana, valedictorian 'yan; Esperon, valedictorian; si Sonny Dominguez, 'yun kababata ko 'yun, Grade 1 kami hanggang ano, valedictorian, nag-eskuwela sa labas, summa cum laude.

Kaya mag-meeting kami, magtingin ako doon sa mga military, puro bright, pati ito silang mga sibilyan. Dito kami, nandiyan ang military palagi, nagkakantiyawan kami. Pero alam mo sa totoo lang minsan magtindig ako, mag — tinitingnan ko 'yan silang nakaupo lahat. Sabi ko,

sa buhay, huwag mo namang patayin 'yung sarili mo sa pag-aaral. Iyang tamang-tama lang. Kasi kagaya ko, 75, ang kaharap ko puro valedictorian, summa cum laude, utusan ko lang, 75. *[laughter and applause]*

O kita mo? Huwag ka masyadong magsobra. Huwag mong kalimutan 'yung — huwag mo lang sayangin ang pera. Iyong okay lang. Hindi ka na kailangan mag-ambisyon. Hindi ko nga alam kung bakit ako naging Presidente, sinabi ko 'yan sa inyo. Sino ba maniwala noong pinapatakbo nila ako na mag-presidente na...?

Ito si Panelo used to write — until now may column 'yan siya sa newspaper na. *[Nandiyan pa ba 'yung newspaper ninyo?]* Seven years ago, matagal na kaming magkakilala nito. Matagal na talaga, as in matagal. Halos pareha kami, Class '72 sa UP ito, San Beda ako. Talagang sabi ko mahusay. Wala akong kinuha na medyo maano kayo — madaya kayo. Iyan lang, 'yan lang nga.

I ponder on what I see in front of me and I see a grouping of men with... Sonny Dominguez kindergarten pa kami niyan, kapitbahay kami, valedictorian. Ako, 75, pero ang address ko ngayon Malacañan ha, baka makalimutan ninyo 'yan. *[applause]*

Two months from now, punta kayo ng Davao, tignan ninyo ang bahay ko. Kayong taga-Davao, i-ano niyo, sabihin ninyo sa kanila. Ako lang ang presidente na walang bahay dito sa Maynila, uuwi ako doon sa amin bahay na luma.

Pero the point is hindi ko sinasabi na sila corrupt, wala 'yan. Wala lang talaga, wala akong bahay walang... Kung may apartment man na kaya, malaki man rin ang kunin ko sa gobyerno sa retirement ko. Ayaw ko lang sabihin pero talagang baka sabihin dito kinurakot ko 'yan. Gobyerno ang nagbigay, computed ng GSIS. Iyon ang ating ano eh sa mga taga — 'yun ang ating bangko, tayong mga nasa gobyerno.

Tawagin ko si Astra Pimentel. *[applause]* Alam mo, Astra Pimentel may dugo itong Muslim, may dugo itong — halo na, 'yung native talaga. But she is brilliant, she is good, she rose from the ranks... Development worker 'to, 'yung sa baba, 'yung mga ayuda-ayuda, ito 'yun sila. Masabi ko na 'yung ipatuloy lang naman niya legislation to protect itong mabababa talaga. Iyon ang kliyente mo, Astra. Iyon ang pagpaguran mo kung suwertehin ka, Astra Pimentel. *[applause]*

Greco Belgica. *[applause]* Itong si Greco... Ito si... Bakit mo inalis 'yung balbas mo? *[laughter]* Mas mapansin ka ng mga babae kung may... Alam mo kung anong papasok sa utak ng babae 'pag nakita ka? Ano kaya? 'Yung balbas mo? Karamihan dito nagsisi — ako nag... Kaya... Sa isip nila, "Ano kaya kung..." *[Mr. Belgica: Nandiyan asawa ko, sir.]* Nandiyan asawa mo? *[laughter]* Sinabi ko sa'yo 'wag kang mag-ano-ano diyan. *[laughter]*

You know, siya 'yung in-appoint ko Anti-Crime Commission. Marami itong na... Sino pa makukulong? Sigurado 'yan. Siya 'yung tiga-habol ng mga mali dito, corruption doon. Siya 'yung file nang file ng kaso. Ako ayaw ko lang magyabang, hindi ako nagpapa-publish. Alam

mo ba 'yung pastil — 'yung sa Immigration na pastillas? Lahat 'yun, galing sa kanilang recommendation, terminated. Lahat 'yung sa Immigration sa NAIA, kanila 'yun.

Kaya lang 'yung hindi mayabang. Hindi kaagad nagpa-publish ng kung ano-ano. But he is a — kalaban niya 'yung graft and corruption. Matino itong tao na ito, relihiyoso pa, very religious man. Totoo. *[applause]* Kami lang siguro ang... Ewan ko. Greco Belgica, tulungan ninyo. *[applause]*

Marami man diyan, palitan na lang ninyo 'yung iba. Kung mayroon kayong paborito, palitan ninyo 'yung iba. At subukan naman ninyo itong mga taong ito.

Tapos ang sunod, ito na 'yung guest. Hindi ko nakita. Ang nandito ngayon — si Legarda, wala. Harry Roque. Tapos na? *[Mr. Roque: Nandiyan din po si Loren Legarda]* Ah nandiyan? Ah, I'm sorry, ma'am. Tabi ka na lang diyan kay... *[laughter]*

Unahin ko si Loren Legarda. *[applause]* Siya ang nasa... Alam niya kung bakit ko siya sinusupportahan, just like Teodoro, 'yung mga utak ng... *[cheers and applause]* Ang hinahabol ko 'yung mga utak ng ganoon, si Teodoro. Kasayang kung wala 'yan sa... Saksakan ninyo ng mga bright na...

Loren Legarda, matagal na sa gobyerno, in the service of the republic for so many years. At saka maganda, hindi tumatanda. *[cheers]* Kaya ako noon 'pag kausap ko si Loren magkita kami, napapalapit ako sa kanya. Siya naman mag-atras na parang delicadeza siguro, mag ganoon siya. Ako naman... Hindi 'yun sabihin na tinatakot kita, Loren. Gusto ko lang maamoy ko 'yung... Mabuti't hindi nakikinig. Palakpak na lang tayo. *[applause]*

[Ms. Legarda: inaudible]

[President Duterte: Narinig mo?]

[Ms. Legarda: Hindi po, ay, I'm sorry.]

[President Duterte: Oo, mas okay 'yang hindi mo narinig. Okay ang sinabi ko pero hindi na kailangan marinig mo.] [laughter]

[Ms. Legarda: I want to talk about how I helped as finance chair in the Senate, Mr. President.]

Yes. All those years, siya 'yung finance. Naging...

[President Duterte: Late ka man 'no?]

[Ms. Legarda: Galing po ako ng Davao.]

[President Duterte: I will – I will give you a – I'll give you the chance to talk.]

[Ms. Legarda: Hindi po, you just talk about how I helped you in...(inaudible)]

Siya 'yung finance committee. At sa awa ng Diyos, lahat ng hiningi ko sa Congress pati sa Senate, binigay talaga niya to support me. *[cheers and applause]* Kaya dumadating 'yung – *[sniffs]* – dala ng hangin. *[laughter]*

[Ms. Legarda: Iyong free irrigation, free irrigation...]

Oo. Iyong free irrigation siya ang nag-sponsor. Alam mo, nagkakampanya ako doon sa Bulacan, ang nakausap ko mismo 'yung mga NPA. Sabi nila mabigat sa amin 'yung tubig, irrigation, magbabayad sila ng P5,000 eh. Kaya sabi ko sa Congress alisin natin ito. Siya 'yung nag-craft the – she crafted the law.

[Ms. Legarda: Iyong pagdoble po ng suweldo ng pulis at sundalo.]

[President Duterte: Again, ma'am?]

[Ms. Legarda: Iyong pagdoble po ng suweldo ng pulis at sundalo.]

[President Duterte: Hindi kita narinig, ma'am.] [laughter]

[Ms. Legarda: Pagdoble po ng – 'yung pagdoble po ng suweldo ng pulis at sundalo.] [laughter]

[President Duterte: Mahina. Huwag mo – huwag mo...] [laughter]

[Ms. Legarda: Iyong pagdoble po ng suweldo ng pulis at sundalo.]

Oo, 'yung... Kayong mga pulis, sundalo siya rin ang inatasan ko, *"I-increase natin itong suweldo ng pulis."* Siya 'yung nagpanday doon sa ano, ginawa niya. *[applause]* Iyan ang – 'yan ang one of the few na all these years 'yung achievement niya.

[Ms. Legarda: Free college –]

[President Duterte: Ano pa gani 'yun, ma'am, pag –]

[Ms. Legarda: Free college education po. Free college education po.]

[President Duterte: Ha?] [laughter]

[Ms. Legarda: Free college education po.] [laughter]

[President Duterte: Hindi kasi malapit.] [laughter and applause]

Iyong free college tertiary education. Walang bayad, libre 'yan ngayon. Free education.

[Ms. Legarda: And universal health care. Universal Health Care.]

O universal, 'yung sinabi kong universal health care na nandiyan na 'yung – nandiyan na 'yung mesa para sa medisina.

[Ms. Legarda: Okay, marami pa po pero okay na po. Thank you, sir. Thank you, Mr. President.]

[President Duterte: Ma'am, noong nag-governor ka ng Antique?]

[Ms. Legarda: Hindi po, congresswoman po, hindi po governor.]

[President Duterte: Ah congresswoman. Kasi medyo tumaba ka lang nang kaunti, ma'am.]
[laughter]

Malapit kong makalimutan. Taga-Mindanao 'to, mahusay at matagal na. Hindi ko na kailangan anong sabihin pagkatao niya. Hindi ito – disente ito ha. *[applause]* Wala itong... Tisoy ito pero wala itong babae, ganoon mga... Wala, totoo, wala kayong ma... Just a worker of government, 'yung talagang nagtatrabaho kung anong dapat sa kanyang tinatrabaho. Marami.

[Mr. Zubiri: Iyong ano, 'yung ano sir Bangsamoro.]

[President Duterte: BARMM, itong BARMM.]

[Mr. Zubiri: BARMM po.]

Iyong BARMM kanya 'yan. Siya ang nag... You know, medyo ang Mindanao okay na sa banda rito sa... You know, I'll teach you. If you are looking at the map of the Philippines ganoon sa harap mo, your right hand is the east, 'yung left hand mo is the west. Kung sabi saan ang Palawan? Dito sa west. Ang Samar dito sa east, ganoon 'yan. Ang itong Bukidnon sa gitna.

At ang lahat ng ano niya, all – hindi kagaya ng iba para lang sa distrito na... Even during his early days ang paningin niya na – 'yang Katsila 'to pero ang paningin niya talaga sa Pilipino tabla-tabla lang. He is a worker for the Filipino people, Migz Zubiri. *[applause]*

[Mr. Zubiri: Thank you, sir. Thank you. I love you, boss. Thank you.]

Ang sunod si Harry Roque na. *[cheers]* Ito si Harry Roque bright ito. *[applause]* Student leader sa UP noon. Iyong mga – kayong mga taga-UP kilala ninyo 'to. Paano lang siya "pagara-gara" 'yung tawag sa Bisaya, 'yung malikot ang katawan pati 'yung bunganga. *[laughter]* Ang bilis magsalita. He is one of the few international lawyers dito sa Pilipinas. *[applause]*

[President Duterte: Halos sino – sino pa? Ilan kayo ditong international lawyers?]

[Mr. Roque: Kaunti lang po.]

Kakaunti lang. They can practice doon sa UN sa mga kaso for the Philippines, sila 'yan. He's bright and he's a jolly good fellow, 'yung... At once upon a time he was a critic sa akin sa extrajudicial killing. Sige siya daldal ganoon masama, ganoon-ganoon. Tapos noong nakita ko siya, sabi ko, "Roque, kung hindi ka maghinto diyan sa daldal mo ng extrajudicial killing, p***** i** papatayin kita. L****. Uunahin kita." *[laughter]*

Pero hindi naman. Sabi niya, "Issue lang 'yan, Mayor, kung ano lang nga ang dapat marinig ng tao na katotohanan." Sabi ko, "Iyan ang maganda. Basta gawain mo 'yan at ako'y magsaludo, at ako'y aamin." Kaya sabi ko, sabihin ko patayin kita, patayin talaga kita. Hindi

ako magtago. Iyon ang ano. Naintindihan niya ako, naging spokesman niya ako at ayan, brilliant.

[President Duterte: 'Di ba top 10 ka sa Bar?]

[Mr. Roque: Hindi po eh, 82 lang, 82 lang sa Bar.]

Ah okay. Maga – mahusay na material ito. Kung may palitan man kayo, sabihin ko sa inyo ito sila, 'yung may utak at saka bright. *[applause]* Naga-appear ito, naga-argue ito before the UN body. Sila 'yung mga abugado na re — hindi basta-basta na maski sino lang abugado ang... You have to be accredited, 'yung credentials mo nandiyan. Harry Roque.

[Mr. Roque: Thank you, sir. Thank you, sir.] [applause]

[Aide: Sir, anak po ni Jinggoy.]

[President Duterte: Anak o...?]

[Aide: Anak po, sir, ni sir Jinggoy.]

[President Duterte: Anak ka...?]

[Sec. Cusi: Represented by the...]

[President Duterte: Pinsan o anak?]

[Sec. Cusi: Wala si Jinggoy po.]

[President Duterte: O kaya nga. Anak ba ito?]

[Sec. Cusi: Anak ni Jinggoy.]

Ah anak ni Jinggoy, o sige. Si Jinggoy Estrada wala man dito. Ang anak niya, si Janella Estrada, siya ang...

[President Duterte: Saan ang tatay mo ngayon?]

[Ms. Janella Estrada: Sa Iloilo pa po.]

[President Duterte: Ah sigurado ka?] [laughter]

So ito represented by the daughter. Alam mo sabi nila kulong. Hindi. Ano pa naman 'yan, walang — wala pang kaso. Wala pang desisyon. Jinggoy has been serving... Kaawa naman ang put — more than two decades, I would say about that time, mahusay ang tatay nito.

Pakisabi lang sa tatay mo na ang tao na dito sa Cainta para sa kanya. *[Ms. Estrada: Thank you po.]* Tootoo. *[applause]* Lakasan mo kay hindi man niya isabi 'yan sa tatay niya doon. Lakasan mo. *[cheers and applause]* Thank you.

We go now to... Nandito si Gringo Honasan. Diyan bilib ako. Alam mo sa totoo lang, itong mga... Sabihin ko ngayon, iyong awa — agawin na nila 'yang Malacañan, ng RAM, pumunta 'yan sa Davao. Sila, sila 'yung mga RAM.

Tinawag nila ako sa isang building. May seremonya kami. Hindi... Sabi ko, "Ano ito?" Sabi niya, "Gawain ka naming miyembro ng RAM." So all those years na hinahanap nila ito si Gringo at large, nandito 'yan siya — nandoon sa Davao nagmo-motor kami. Walang... Wala, hindi naghe-helmet 'yang...

Makita ko 'yan all those years. Wala namang naghuli sa kanya. Ganoon kami ka — pinagsamahan. Pero ngayon mahusay na senador. Tahimik lang. Iboto ninyo uli, Gringo Honasan. *[applause]*

Ang sunod, Alan Peter Cayetano. Hindi na kailangan sabihin kung sino siya at anong nagawa niya. He is just simply good ang masabi ko kay Peter. Chiz Escudero, ganoon rin, another good; Joel Villanueva; si Mark Villar; at si JV Ejercito. There was a time na 'yung magkapatid nasa Senate. Silang dalawa. At wala namang... Walang nakita na may diperensiya.

[Aide: Sir, hindi niyo pa daw po napatayo si Sir Sal Panelo, sir. Hindi niyo pa daw po napatayo.]

PRESIDENT DUTERTE: Ah hindi ko pa napatayo? Ah ito nga sabi ko si ano. Kung magdamit ito medyo ewan ko kung bakit siya ganyan. Minsan kinuha ko na ito ng Cabinet member, sa Malacañan may dress code. Ako ang Presidente. 'Pag nandiyan ako sa Malacañan, ke may bisita o wala, nagabarong talaga ako, and that's the prescribed attire. Dress code 'yan sa Ma...

Ito si Sal. Sal Panelo. *[applause]* He is simply his own. May sarili siyang mundo sa pagdadamit. Tingnan mo ang damit niya. Tingnan mo ang tuhod. Tingnan niyo. Kita ninyo? Camera, ilapit ninyo. At saka ito siya, bilib. Bilib ito. Bilib sa sarili niya. Ang suot niya na t-shirt, kanyang mukha lang rin. *[laughter]*

Pero you know, levity aside, you know sinabi ko na Presidential... 'Di ba sabi ko na Legal Counsel? Mahusay ito. Ang problema lang niya, itong... He is a dresser. Iyong tao na mahilig na — ayaw tumanda. Wala na, hindi ako nagpapatawa.

Ito pareho man kami sapatos rin o. Pero ako, iyong pantalon ko. Tingnan mo 'yung pantalon niya, balot na balot. At saka may sabihin ako ha. P***** i**, low waist ang pantalon nito. *[laughter]* Patakip-takip ka diyan. Oh, ang layo ng pusod. *[laughter]* Pumapatong na talaga siya sa ano. Pumapatong na 'yan kasi kung wala siguro mahulog na.

Sal, nasabi ko na ang lahat ng katangian mo. Ang sabi ko, you share your the gray matters between your ears iano mo naman sa Pilipino. Sal Panelo. *[applause]*

Ngayon sa ating mga local candidates. Ang pagka-mayor, Ellen Nieto. *[cheers and applause]* Okay rin. So huwag ninyong kalimutan. Kandidato ko 'yan. *[cheers and applause]* Kasi noong unang panahon, tinulungan nila ako. Salamat, ma'am. Good luck, ma'am.

Ang vice mayor natin, Ace Servillon. *[cheers and applause]* Ah, sir. Tinitignan ko lang 'yang sapatos mo.

Sa... For the 2nd District, congresswoman Cristina Diaz. *[applause]* Good luck, ma'am. Suportado kita.

[Aide: Third District po, sir. Hindi po 2nd District.]

PRESIDENT DUTERTE: Third ang sinabi ko?

[Aide: Second ang sinabi mo, sir.]

PRESIDENT DUTERTE: I stand corrected. Akala ko 3rd. Third ang sinabi ko. Third district congress. Sabi ng Army — ay Air Force, second daw ang nasabi ko. Third district congresswoman Cristina Diaz. *[applause]*

Sa San Mateo, mayor Paeng Diaz. *[applause]* Mag-ano kayo? Husband and... Ah, so palit-palit na lang? Ganoon.

Vice mayor Jaime Romel Roxas. *[applause]* Sir, good luck. Ang buhok ko, sir, kung hindi ko i-tina, parehas sa iyo. *[laughter]* Hindi, nagkamali ako ng ano ng tina talaga. Iyong dark brown. Nilagyan ko ito ng dark brown. Gusto ko ng darker. 'Pag lumagpas pala ng 10 minutes, itim na tuloy. Pangit na tingnan, hindi na bagay.

Sa Taytay, mayor Allan de Leon. *[applause]* Allan, congratulations and sana maibalik ka. Incumbent ka ba, sir? Okay. Vice Mayor Roxas huwag ninyong kalimutan. Sa Taytay, Allan de Leon. Ah magkaano kayo? Vice Mayor Pia Cabral. *[applause]* Good luck, ma'am. Wala na. Wala na.

Basahin ko lang. Tatal sandali lang. About mga three minutes. Basahin ko lang 'yung ginawa ng mga.... Nakakahiya naman sa kanila. Pinagpaguran ito eh. Pero sila ang... Bale kanilang speech ito. Gusto ko nga sila na ang magsalita nito.

I am glad to be with my fellow public servants. You know, before anything else, hindi ako nagagamit ng "public servants." Matagal nang ginagamit 'yan eh hindi man nasusunod eh. Naging landlord man tuloy lahat.

So ako, all these years, I said, I would just read it as I am glad to be with my fellow workers in government and partymates from PDP-Laban this evening.

I also thank the citizens of Cainta for taking time to come here and join all of us tonight. Maraming salamat. *[applause]*

Cainta, as a first-class municipality, is a good example of how fruitful a town becomes when its local officials and constituents unite in achieving progress and prosperity.

I am glad to report that the two phases of our Wawa Bulk Water Supply Project are doing well, with the actual accomplishment going beyond our target. Once finished, this will secure much needed water supply not only for the citizens of the province of Rizal and particularly Cainta but also to the nearby area units such as the Metro Manila.

The Metro Rail Line – 4 or MRT is also in its detailed architectural and engineering phases.

We have likewise seen much success in fighting illegal drugs with key confiscations and arrests in more than 1,100 illegal drug operations.

You know, I'll just — warning lang ito. Noong pag-umpisa ko milyon-milyon lang. Palabas ako ngayon, bilyon nang bilyon pati halos kalahating — occupy the itong warehouses. Diyan nila tinam — bilyon ang halaga. So just be careful because if I do not make it or if I am not anymore — magkasakit ako, mamatay, if I do not reach the finish line na gusto ko at least sinasabi ko na sa inyo may warning talaga ako, sisirain talaga ang bayan natin niyan.

Hayaan mo na ako na ang magdiskarte tatalaga ko mang — kaya ko mang magpunta ng presuhan. Wala mang problema 'yan. Ang akin lang, I am a Filipino, kung husgahan ako, it must be a Filipino court. Kung may prosecutor man, it must be a Filipino prosecutor at ang korte hindi ang ICC, it must be a Philippine court. At ako, kung masentensiyahan, makulong, I would gladly, matanda na ako. Tatalaga hindi ka naman malungkot. 'Di ba may conjugal visits na diyan, Harry? O, 'yung mga asawa magpunta doon magbisita.

[Magpunta ka?]

Hindi, totoo, ako sinagot ko na lahat. Kita mo sabi ko akin 'yan. Iyan ang sabi ko sa mga pulis. Bakit noon — bakit noon walang — panahon ni... Ayaw ko na lang — at iba pang panahon — bakit walang nahuli? Saan 'yung 1,100,000 — 1,186,000? Saan nagtago 'yan all these years? Saan nagtago 'yung mga 'yun at ano ang trabaho 'yung mga 'yun? Kung hindi ako na-Presidente, hindi maglabas 'yan. Kita mo million of drug addicts, all Filipinos who are made slaves to a drug called shabu, methamphetamine.

Wala na — wala na ang buhay niyan sira na. Ang gusto lang niya makakain. Pagkain, shabu. Kaya mga payat 'yang mga g***** 'yan. Saan nagtago 'yan all those years at anong ginawa? Alam ninyo ang sagot. liwan ko sa inyo 'yang tanong na 'yan. Ano ang gagawin ninyo para sa mga anak natin balang araw?

In terms of jobs and livelihood, we have provided employment assistance to thousands of beneficiaries under the DOLE's — Department of Labor 'to — Integrated Livelihood Program and Tulong Panghanapbuhay para sa Ating Disadvantaged/ Displaced Workers.

Kahapon nagpunta ako ng — anong...? Pampanga? Nueva Ecija? 'Yung ospital ng OFW. *[Aide: Pampanga po, sir.]* Mayroon — mayroon na kayong hospital. Umabot lang kayo doon. *[applause]* Ang ano na lang is 'yung pamasaha. May kalayuan nga pero far from the madding crowd 'yan. Hindi na ito 'yung traffic. Ganoon rin eh, kung maggamit ka ng mga bagong daan, mas madali. Eh kung dito ka sa Maynila, makulong ka sa traffic, ganoon ka. And it would take you about an hour or two to negotiate the horrendous traffic situation here in Manila.

We have likewise provided jobs under the Special Program for Employment of Students for more than 200 youth.

More than 400 Human Resources for Health have also been deployed in the municipality of Cainta. You have 400 human resources of health dito mismo sa Cainta.

And lastly, thousands of beneficiaries were also given assistance by the government under the DSWD Pantawid Pamilyang Pilipino Program.

Ito continuing ito kasi it's a continuous program. Ito ang warning ko sa inyo ha. This is not the worst na sa aking panahon. Matagal ito. At kung lumaki pa ang giyera ng between Israel and Ukraine — ah Israel, ah Russia, rather, Russia kontra Ukraine. 'Pag sumabog ito naging nuclear, medyo — medyo delikado na tayo. Tayo. 'Pag nagputok isang...

Alam mo tatamaan talaga tayo kaya sinabi ko na noon bakit ako nakipag iyon nga kaibigan. Tatal ang Amerika nandito na rin. Kung may giyera, tatamaan talaga tayo because nandito 'yung Amerikano at marami silang armas na nandito. We are not sure na kung bawal sa ating constitution but we are not really sure kung ano ang laman sa mga sub-marino at 'yung sa barko nila. At dito sila nagi-stop over kasi nandito 'yung Subic noon eh. And I allowed them to unrestricted use kasi wala na rin akong magawa.

Sabi ko na lang na malayo man tayo. Sabihin ko kay Xi Jinping, Brod, wala man tayong away. Ako nakipag-negotiate sa inyo. Hindi na — hindi kasi panahon ng tapang-tapangan ngayon. 'Pag magtapang-tapangan ka, ang masalubong mo bomba, wala tayo niyan. Ang ating armaments good only for the insurgency problem in keeping the integrity of the Filipino land. Wala tayong panglabas.

Kaya kung magka leche-leche ito, 'pag sumali ang China, they would probably hit Taiwan and Philippines. Sigurado 'yan, sigurado ako kasi nandito nga sila eh. Eh kung 'yung World War II walang Amerikano dito, eh 'di walang rason ang mga Hapon magpunta dito para mag...

Magwa-warning lang ako. Before I – pag-alis ko, 'yan na ang ipaiwan ko sa inyo. Medyo delikado.

And lastly, thousands of beneficiaries were also given assistance by the government under the DSWD's Pantawid Pamilyang Pilipino Program.

Again, all of these accomplishments are a product of synergy and collaboration between the national and the local government, including the people.

Mahaba man pala ito. Dito na lang ako sa ano last paragraph basahin ko. Mahaba man itong ya...

As we have these things to be grateful for, there is still much to do to ensure that everyone lives the best life they can live.

I am proud to say that the men and women here in Cainta and the Province of Rizal have been instrumental in helping my administration achieve these goals. *[applause]*

That is why I ask all of you to support my fellow partymates who are present here tonight so they can continue the initiatives that my administration has started. Not only do they carry the

ideals of the PDP-Laban, but also they have in their hearts the welfare of the Filipino people on top of its priorities.

With much confidence, I can say that these leaders will tirelessly work to give you the space and the opportunities to reach your full potential. I therefore humbly ask that you give them the same support and confidence that you have given me in the past many years.

To my partymates, remain rooted in our best values as Filipinos and may you remain a source of light to our people, especially as we work towards the recovery of nations. Pandemic ang ibig sabihin nila dito.

The elections are fast approaching. This is the time that we choose good leaders who not only they do have wisdom, but also in their heart the spirit of public service.

Let us therefore unite and work together with the candidates of the PDP-Laban so we can secure a brighter future for our beloved country and for the future.

Bago ako magtapos, magsabi “salamat po,” just two minutes. Alam mo sinadya ko talaga. Huwag kayong maniwala niyang mga tsismis-tsismis nila. Wala akong susuportahan na Presidente, neutral ako kasi mahirap kasi ‘pag nandiyan ako.

Ang pinayagan ko lang ng Cabinet member because he’s a – the president of a political party, si Secretary Cusi. But the others, lalo na ‘yung mga military, sinabi ko, “*Stay clear. Huwag kayong...*” Kasi mahirap. Ang tao magsabi, “*Ah, makalamang ‘yan sila, ang pera ginamit ni Duterte, may pera kasi sa Malacañan eh.*”

Iyong pera, ‘pag wala ‘yung – walang pera diyan na para sa eleksyon para magpapanalo ka ng kandidato mo. So dito sa pre – wala, wala itong. Senador marami kayong pagpilian eh, pero dito limitado. Kaya let me...

I have said it maybe yesterday, I’ve said it before, and for the nth time I say to you now: wala akong kandidato pagka-Presidente. Neutral ako hanggang matapos ang eleksyon at maibigay ko ‘yung bagong presidente na ihalal ninyo. *[applause]*

So ulitin ko ang utang na loob ko kay Kit noong unang panahon hirap ako, siya ‘yung unang... Ewan ko sinabi ko, tanong ko kay Bong, “*Bakit si Kit?*” Sabi niya, “*siguro may tiwala siya sa iyo*” at salamat naman. *[applause]*

Ako civilian na in a few days. I am a resident of the city, I do not have a house here. But kung mapunta kayo ng Davao o may problema kayo na gusto ninyong ipaabot na ayaw – hindi mo – hindi ka makakuha ng direction sa compass mo, just write me a letter or tawagan mo si Bong. *[Senator, ‘yung ibigay mo ‘yung cellphone number mo sa kanila.] [Senator Christopher Lawrence “Bong” Go: Alam nila lahat.] [laughter]*

Totoo. Kung ‘yung may problema kayo hindi na kaya ng gobyerno, government cannot solve it, paalamin mo ako, tignan ko lang. I will also just say to you a guarantee na pakinggan kita at tutulong ako.

Ako po ay – sa Bisaya kasi every election I will say, “Ako magpabilin inyong suluguon.” *[applause]* Translated, magpaiwan – I will remain a worker for the people. Paalamin mo lang ako. Kung wala ka ng kaso o ano, abugado man ako, ‘di subukan natin.

Kung ang ano mo iniwan ka ng asawa mo, hindi na nagsusulat, may isang bahay pa man ako doon. Kung magkaintindihan tayo, doon ka na lang at bibisita na ako sa iyo, 'yung magaganda. Pero okay na lahat.

Pero magpunta kayo ng Davao, wala kayong mapuntahan, may problema ka, magtanong ka lang sa pulis. Maski sinong pulis doon, "*saan natin ma – sa bahay niya?*" By that time, wala na akong – ako maghilingi talaga ng patawad sa inyo.

Gusto kong yakapin ko kayo, lalo na 'yung nagtiwala sa akin. *[applause]* Gusto ko yakapin 'yung magaganda dito sa Cainta. *[cheers]* Ang problema itong mga ito, iyan 'yang kaharap ninyo, 'yang nakatingin sa inyo, ayaw talaga eh.

Ako I feel bad about it, almost embarrassed to no end. But wala man akong magawa, ayaw man nilang magpayag. Sila man ang magsabi kung saan ka pupunta. Hindi ako puwedeng magsabi ngayon magpunta tayo magkain ganoon, wala. Ako po'y preso, sa totoo lang. You are a prisoner sa panahon na ikaw ang – preso ka talaga. Hindi ka maka...

Tingnan mo magbaba ako ha kay maghanap ako ng maganda diyan, diyan banda pati dito. *[cheers]* Bantay ha. Pagbaba ko, tignan ninyo kung paano nila ako pigilin.

Maraming salamat po. *[cheers]*

— END —